

Jaarverslag 2016

een terugblik

de Bibliotheek
Oostland

Voorwoord

"In een bibliotheek gaat het niet om boeken, maar om mensen. Je hele leven lang leren, lezen, ontspannen, ontmoeten, verdiepen, verbazen..."

Bibliotheek Oostland is altijd in beweging. In 2016 is er weer veel gebeurd en in dit jaaroverzicht willen wij u hierin in vogelvlucht meenemen voor wat betreft de ijkpunten. Er is natuurlijk nog veel meer gebeurd, maar dit kunt u teruglezen in ons producten- en dienstenaanbod.

Het aantal bezoekers van de bibliotheek nam toe, mede veroorzaakt door het toegenomen aantal activiteiten. Dat doen we samen met andere instellingen, netwerkorganisaties, scholen en verenigingen. De bibliotheek kan namelijk alleen een vitale schakel in de samenleving zijn als hij wordt vormgegeven door ons allemaal.

Met gemeenten, klanten en netwerkpartners werkt de bibliotheek aan een organisatie die in staat is ondersteuning te bieden aan de meer kwetsbaren binnen de samenleving, de jeugd van 0 tot en met 18 jaar én aan de ontplooiing en zelfredzaamheid van een groot publiek. Lezen, taal en mediavaardigheid blijven daarbij belangrijke pijlers.

Bibliotheek Oostland is er trots op een bijdrage te mogen leveren aan de samenleving in de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp.

Medewerkers en vrijwilligers, zijn en blijven van vitaal belang voor de bibliotheek. De inzet van de medewerkers is behoorlijk gewijzigd afgelopen jaren. Hun taken zijn toegenomen. Ook zijn sommige medewerkers coördinator geworden van een grote hoeveelheid vrijwilligers. Dit vraagt om andere competenties van medewerkers. De bibliotheek werkt met ruim 260 vrijwilligers die door hun betrokkenheid en inzet een bijdrage aan de samenleving leveren.

Het aantal vrijwilligers zal in verband met de vele nieuwe (educatieve) activiteiten van de bibliotheek (bijvoorbeeld Het Taalhuis en Digisterker) de komende vier jaren zeker nog groeien.

De vijf kernfuncties blijven hierbij ons uitgangspunt: kennis- en informatie, ontwikkeling en educatie, kunst en cultuur, lezen en literatuur, ontmoeting en debat.

De bibliotheek als ontmoetingsplek:

In de Bibliotheek kom je in aanraking met een wereld aan kennis, informatie en verhalen. Niet alleen via de collectie, maar ook via activiteiten. Het is een plek voor persoonlijke ontwikkeling, waar ontmoeten centraal staat.

Buurt & Zo

Het sociaal cultureel centrum van Pijnacker waar iedereen terecht kan voor activiteiten, educatie, participatie, informatie en lezen is in januari 2016 officieel geopend. Burgemeester Francisca Ravestein van de gemeente Pijnacker-Nootdorp onthulde op woensdag 20

januari de nieuwe naam van het sociaal- en cultureel centrum: Buurt & Zo.

De beschikbare voorzieningen lopen uiteen van een ontmoetingsplek, leslokaal, was- en strijkservice en keuken tot het huren van een kantoorruimte. Wij merken ook dat de gebruikers van het centrum elkaar vinden en samen dingen oppakken en organiseren.

Een groep mensen binnen de Pijnacker, Nootdorp en Delfgauw hebben hulp en bemoediging nodig in het vinden van een (nieuwe) baan of opdrachten. Om die reden is een klein aantal vrijwilligers, werkzoekenden en zzp'ers in samenwerking met Bibliotheek Oostland een werkcafé gestart! Dit werkcafé, genaamd 'Café Werk & Zo', vindt maandelijks plaats in het verzamelgebouw van Buurt & Zo aan de Prins Hendrikstraat in Pijnacker. De start was woensdag 13 april.

Mantelzorg met netwerkpartners

Regelmatig zijn er exposities in de vestigingen Berkel en Pijnacker. Een daarvan was de prachtige fototentoonstelling 'Mantelzorg in beeld', die in de maanden november en december in de vestiging Pijnacker te bewonderen was. Een actueel onderwerp waarbij Bibliotheek Oostland ook steeds meer betrokken raakt door de samenwerking met het SWOP en de Stichting Jeugd- en jongerenwerk Midden-Holland.

Nieuwe doelgroepen:

Vluchtelingen en statushouders

Een nieuwe doelgroep binnen beide gemeenten is: de kinderen van vluchtelingen en statushouders.

We bereiken deze kinderen door samenwerking met kinderopvang en scholen, met name door contact met de leerkrachten van de taalklassen/schakelklassen.

In de vestigingen Berkel en Rodenrijs en Pijnacker staat een kast van My Bookbuddy, met anderstalige prentenboeken. Er zijn leskisten gemaakt speciaal samengesteld voor de doelgroep en deze

zijn geleend aan basisscholen met een Taalklas, dan wel meerdere vluchtelingen kinderen.

Bezoekmannen en -vrouwen

Gebleken is dat veel (migranten) mannen en vrouwen, en hun gezinnen in een sociaal isolement leven en niet de aansluiting -als vanzelf kunnen maken richting (volwaardige) maatschappelijke participatie. Om deze mannen en vrouwen, en hun gezinnen, te bereiken en samen met andere organisaties hun zelfredzaamheid te bevorderen is in augustus 2016 het bezoekvrouwen en -mannenproject opgezet.

Instellingen kunnen een beroep doen op de inzet van de bezoekvrouw of bezoekman als intermediair bij zowel individuele contacten als bij groepsactiviteiten.

Bezoekvrouwen en -mannen komen op huisbezoek bij voorkeur bij mannen en/of vrouwen met dezelfde afkomst of dezelfde taal. Tijdens het bezoek wordt geïnventariseerd welke knelpunten er zoal zijn of welke behoeften en wensen de vrouwen hebben. Naast het bieden van een luisterend oor wordt getracht om op een structurele manier sociaal isolement te voorkomen of te doorbreken door mannen en vrouwen te betrekken bij bestaande activiteiten. De bezoekmannen en vrouwen zorgen voor verbinding tussen de anderstaligen en de organisatie, denk hierbij ook aan de communicatie tussen ouders en leerkrachten.

In 2016 hebben er 79 bezoeken plaatsgevonden.

De bibliotheek als warenhuis, wegwijzer en werkplaats:

Om volwaardig mee te doen in de maatschappij zijn informatie, goede taal en digitale vaardigheden een vereiste. De Bibliotheek zet hier op in met vele programma's zoals collectie, leesbevordering en mediawijsheid.

Mediawijsheid

Bibliotheek Oostland wil en kan een belangrijke bijdrage leveren aan het bevorderen van de mediawijsheid. Dit past binnen de kerntaken van de bibliotheek, het voorkomt achterstanden door het ontwikkelen van informatievaardigheden en bevordert mediawijsheid op jonge leeftijd (0-18).

In 2016 is hiermee een start gemaakt door het aanbieden van educatieve programma's rondom sociale media, coderen/programmeren, kritisch bewustzijn, digitale vaardigheden.

Het gebruik van sociale media kan leiden tot ongewenst gedrag op school, omdat dit soms verder gaat dan de rol van de Bibliotheek kan zijn, is er samenwerking gezocht met Stichting Jeugd- en Jongerenwerk. Zij bieden scholen ook programma's aan rondom sociale media en op deze manier versterken wij elkaar.

In de week van de mediawijsheid is zowel in de vestiging Pijnacker als in Berkel en Rodenrijs een Codeclub georganiseerd, waarbij kinderen vanaf 8 tot 15 jaar zich konden verdiepen in coderen/programmeren, tekenen met een 3D-pen, printen met een 3D-printer en gamen.

Bibliotheekmedewerker: *'Het was een groot succes, ouders gingen elkaar bellen om ook te komen en we kregen zelfs bedankmailtjes.'*

BoekStart en BoekStart in de Kinderopvang

Er zijn de afgelopen periode wéér zes nieuwe BoekStart locaties in de kinderopvang in Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp geopend. De Tovertuin in Bergschenhoek, OllekeBolleke en Peuterhonk in Berkel en Rodenrijs, Peuterhoek in Bleiswijk en Wallibi en Wallaroe in Pijnacker.

Het totaal komt nu op 14 locaties.

De Bibliotheek op School (dBos)

Met de Bibliotheek op school werken bibliotheken, scholen en gemeenten samen aan taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen en jongeren. Het doel is een aantoonbare kwaliteitsverbetering van het onderwijs en het stimuleren van meer lezen, op school en thuis.

In Augustus 2016 is het uitleenpunt in Delfgauw verhuisd naar een nieuwe locatie, basisschool de Triangel. De collectie is uitgebreid voor de doelgroep 0 – 18 jarigen. Dit uitleenpunt wordt in de ochtend gebruikt als de Bibliotheek op School en heeft 's middags een functie voor de hele kern Delfgauw.

Met het Wolfert PRO een vmbo-school wordt al enige jaren nauw samengewerkt. In 2016 is deze school gevraagd als pilot te fungeren voor de Bibliotheek op School Voortgezet onderwijs. In het kader van dBoS is een leesconsulente vanuit de bibliotheek actief op beide scholen.

Wat is nieuw bij Taalhuis Oostland?

Naast de al bestaande programma's zoals het taalpunt, taalcafé, taalontmoetingen, taalvisite en taalmaatjes zijn wij in 2016 gestart met een aantal nieuwe projecten, zoals:

Taal voor Thuis

Taal voor Thuis is een programma van 20 wekelijkse bijeenkomsten voor ouders van kinderen op de basisschool en de peuteropvang. Doel van de cursus is ouders leren de taal van hun kind te stimuleren en de ouderbetrokkenheid te vergroten. Zo werken de ouders tijdens de cursus aan thema's waar hun kinderen ook mee bezig zijn. Na Taal voor Thuis kunnen ouders desgewenst doorstromen naar taalcursussen om hun taalvaardigheid verder te ontwikkelen.

Taal op het werk

In 2016 zijn wij op twee locaties gestart met Taal op het werk. Vrijwilligers geven op locatie taalondersteuning aan medewerkers.

Van januari tot en met juni 2016 met twee groepen bij Ahold Delhaize (distributiecentrum Delfgauw). In december 2016 zijn we weer met twee nieuwe groepen van start gegaan.

In november 2016 hebben wij Taal op het Werk geïntroduceerd bij Ammerlaan en daar zijn we gestart met drie groepen.

Bij Ammerlaan wordt hierbij specifiek ingespeeld op taalverbetering op de werkvloer. Op de locatie van Ahold Delhaize wordt er gekeken naar wat de medewerkers zelf willen leren.

Bezoekmannen en -vrouwen

Bezoekmannen en -vrouwen halen gezinnen uit hun sociaal isolement en begeleidt ze naar taalles, scholing, werk, opvoedingsadvies, hulpverlening of de gezondheidszorg.

Taalvisite, een terugblik

Taalvisite richt zich op kinderen tussen de twee en acht jaar uit een taalarm gezin. Getrainde vrijwilligers gaan twaalf weken, één uur lang, bij een gezin 'op visite'.

Op 1 Juni 2015 zijn wij gestart. Zoals bij ieder project komen we erachter dat bepaalde factoren doorslaggevend zijn voor het slagen van een project en dat het even duurt voordat het begint te lopen. Inmiddels zijn wij twee jaar verder en komen er steeds meer vragen

vanuit de scholen en zijn wij druk bezig om de vraag op het aanbod aan te passen. In Pijnacker-Nootdorp zijn 25 vrijwilligers getraind in 'Interactief voorlezen', zij hebben voorgelezen bij 30 gezinnen. In Lansingerland is later gestart en zijn zes vrijwilligers getraind en is bij twee gezinnen is voorgelezen. Gezinnen worden rechtstreeks geworven via scholen en kinderopvang, daarnaast is er nauwe samenwerking met Homestart, Humanitas en de CJG's in beide gemeenten.

Nikki: *'Asha kan zelf al vrij goed lezen, alleen heeft ze soms moeite met te begrijpen wat ze precies leest. Ik kies daarom veel prentenboeken uit met plaatjes, die dan niet te kinderachtig zijn. Ze vindt het leuk als ik kom, vooral het spelletje dat we samen doen op het eind'*

Nelie: *'Het voorlezen bij de familie Piras gaat goed. Ricardo heeft al een aardige woordenschat opgebouwd en dan is het veel leuker om voor te lezen. Hij doet goed mee. Ook het contact met zijn moeder is erg leuk.'*

Een aantal projecten van het Taalhuis is nog in ontwikkeling. Meer informatie over deze projecten staat op www.bibliotheekoostland.nl.

Cursussen van de Bibliotheek

De Bibliotheek introduceert 'Online cursussen van de Bibliotheek'. Als lid van de Bibliotheek kan iedereen vanaf november 2016 een jaar lang gratis twee online cursussen volgen. Als bonus krijgt iedere cursist elke maand een korte cursus cadeau. Met het aanbieden van online cursussen wil de Bibliotheek een bijdrage leveren aan de persoonlijke ontwikkeling van mensen. De Bibliotheek stelt zich ten doel dat iedereen volwaardig en zelfstandig aan de samenleving kan deelnemen. Daarnaast wil de Bibliotheek een (online) plaats bieden voor een ieder die wil ontspannen en die een moment van rust zoekt om informatie in wat voor vorm dan ook tot zich te nemen.

Speel-o-theek

Sinds juli 2016 is er naast de speel-o-theek in vestiging Bleiswijk ook een in vestiging Pijnacker. Het zijn 'De Vlieger' in Bleiswijk en 'Harlekino' in Pijnacker. Spelen is voor kinderen erg belangrijk, het zorgt niet alleen voor veel plezier, maar is tevens goed voor de ontwikkeling van uw kind.

Resultaten:

De Bibliotheek Oostland in cijfers

	2015	2016
Fysiek		
Dienstverlening		
Inwoners Lansingerland	59.032	60.042
Inwoners Pijnacker-Nootdorp	51.902	52.660
Leners	20.090	20.783
• waarvan jeugd	14.517	15.546
• waarvan volwassenen	5.573	5.237
Uitleningen	387.204	387.079
eBooks		
• accounts	1.211	1.898
• uitleningen	9.295	15.713

Jeugd

Spelen en ontmoeten: 10 keer per jaar, 331 deelnemers (ouders en kinderen)
Basisonderwijs, klassenbezoeken. Omdat de openingstijden zo verruimd zijn, komen er vaker klassen boeken lenen. Vaste groepen die komen in de verschillende vestigingen: Dit wordt opgenomen in de totale bezoekersaantallen.

Educatief programma met scholen en instellingen

Deelnemers groepsbezoeken leesbevordering:

- Voorschools + psz/kdv 405
- Basisschool 3.600
- Voortgezet Onderwijs 300

Schrijversbezoeken op school,
groep 5/6/7/8 en VO

27

Deelnemers schrijversbezoeken 575

Uitgezette project- en wisselcollecties 11

Boekstart in de kinderopvang 14 locaties

De Bibliotheek op School 5 locaties

BoekenPret 2016 (alleen Pijnacker-Nootdorp)

Uitgeleend aan psz en kdv 35 kisten

Uitgeleend aan basisscholen 60 kisten

Cultureel programma met scholen en instellingen

Team4Talent (Alleen Pijnacker-Nootdorp) culturele activiteiten

Basisscholen 83 groepen 2.075 leerlingen

Voortgezet onderwijs, 12 groepen 300 leerlingen

BSO, 70 groepen, 1.400 leerlingen

Cultuurtrein, culturele activiteiten in kader van de landelijk regeling 'Cultuureducatie met kwaliteit voor het primair onderwijs'.

In 2016 zijn 14 basisscholen aangesloten bij de Cultuurtrein.

Cultureel, educatief en informatief programma volwassenen

Taalhuis 391 taalvragers en 160 taalvrijwilligers

Digisterker 16 groepen met gemiddeld acht deelnemers

Seniorweb (mediawijsheid en laaggeletterden) 382 deelnemers

Aantal activiteiten cultureel en informatief 141

Deelnemers aan deze activiteiten 1.690

Virtueel

Aantal bezoekers website Bibliotheek 111.513

Abonnees Nieuwsbrief (digitaal) 6.300

Reserveringen 30.978

Vestiging Berkel en Rodenrijs:

Nieuwstraat 25, 2651CG Berkel en Rodenrijs
Tel.: +31 (0)105115972
E-mail: berkelenrodenrijs@bibliotheekoostland.nl

Vestiging Pijnacker:

Julianalaan 47, 2641HB Pijnacker
Tel.: +31 (0)153694430
E-mail: pijnacker@bibliotheekoostland.nl

Vestiging Bergschenhoek:

Dorpsstraat 67, 2661CE Bergschenhoek
Tel.: +31 (0)105219297
E-mail: bergschenhoek@bibliotheekoostland.nl

Vestiging Bleiswijk:

Dorpsstraat 7, 2665BG Bleiswijk
Tel.: +31 (0)105299380
E-mail: bleiswijk@bibliotheekoostland.nl

Vestiging Nootdorp:

Markt 24, 2631ED Nootdorp
Tel.: +31 (0)153106933
E-mail: nootdorp@bibliotheekoostland.nl

Vestiging Driesprong Bergschenhoek:

Stampioenndreef 5, 2661SR Bergschenhoek
Tel.: +31 (0)6 33491653
E-mail: driesprong@bibliotheekoostland.nl

Vestiging Delfgauw:

Florijnstraat 7, 2645HH Delfgauw
Tel.: +31 (0)6 27254052
E-mail: delfgauw@bibliotheekoostland.nl